

2. postní neděle

VSTUPNÍ ANTIFONA Žl 27,8-9

Mé srdce k tobě mluví, má tvář tě hledá: Hospodine, hledám tvou tvář. Neskrývej svou tvář přede mnou.

Nebo: Žl 25,6.2.22

Rozpomeň se, Bože, na své slitování, na své milosrdenství, které trvá věčně. Ať nad námi nejásají naši nepřátelé; vysvobod' nás ze všech našich tísň!

Uvedení do bohoslužby A

Záře, kterou dnes máme zahlédnout s Petrem, Jakubem a Janem kolem postavy Pána Ježíše na hoře Tábor, to je odlesk záře velikonoční, červánky jitra zmrtvýchvstání. Abychom při putování naším údolím pokušení nezemdleli, dobře vyhlížejme dnes oslaveného Pána a volejme mu vstříc:

Nebo:

Modlitba a půst jsou účinnými prostředky boje se Zlým. Oživení jejich praxe spolu s projevy konkrétní lásky k našim bližním se nám staví před oči zvláště nyní v postě. Mysleme teď na vstupní modlitbu, která shrnuje naše modlitby a v níž je vyjádřena povaha slavené bohoslužby. Kněz ji přednáší jménem celého společenství. Po výzvě k modlitbě všichni na chvíli setrvávají v mlčení, aby si uvědomili, že stojí před Boží tváří, a v duchu si připravují své prosby. Celá obec tuto modlitbu uzavírá slůvkem „amen“, jehož význam je: „Ať se tak stane!“ Amen nás všech v tuto chvíli znamená, že modlitbu kněze bereme za svou a současně ji stvrzujeme.

Uvedení do bohoslužby B

První postní neděle nás vedla s Pánem Ježíšem na poušť, abychom lépe poznali sebe. Dnešní, druhá postní neděle, nás vede na horu Proměnění, abychom lépe poznali našeho Pána. Prosme nejprve, aby Bůh projasnil náš zrak, zaprášený všedností.

Nebo:

První dvě neděle postní doby tvoří zvláštní celek, kdy se po tři roky čtou stejné úseky evangelia, na první neděli o pokušení Páně a na druhou o jeho proměnění. Středem pozornosti první neděle je Ježíš, který odolává v zápase se satanem. Evangelisté zařazují tento úsek před začátek Ježíšova veřejného působení, neboť je už zde vidět cíl: Ježíš jako velikonoční vítěz. Také druhá postní neděle tuto myšlenku přebírá a prohlubuje ji: k proměnění patří i předpověď utrpení. V jeho proměnění rozpoznáváme, co Zákon a Proroci dosvědčují: že utrpením s Kristem vstupujeme do vzkříšení. Takže v dvojhlasu dvou prvních postních nedělí zvěstuje ta první spíše Pána zápasícího, kdežto druhá vítězího, Pána velikonoc. Avšak oba tyto aspekty jsou zároveň obsaženy v obou těchto nedělích.

Uvedení do bohoslužby C

Minulou neděli nám evangelium ukázalo Pána Ježíše podobného nám: byl pokoušen od ďábla. Dnes nám evangelium představí Pána Ježíše nám nepodobného, oslaveného. Pootvívá se tu výhled do jeho i naší budoucnosti. Poprosme tedy o světlo Ducha svatého, abychom i my uviděli a uvěřili.

Nebo:

Je otázka, zda může vžitě označení postní doba dostát vlastnímu smyslu období přípravy na velikonoce. V době, kdy už máme jen dva závazné postní dny Popeleční středu a Velký pátek, nepočítáme-li pátky, mnozí to považovali za nedostatečné. Kromě toho se v tomto termínu vidělo pouze více či méně negativní vymezení vůči jiným dobám liturgického roku, zatímco smysl velikonoční přípravy je přece bohatší, neboť vedle skutků odříkání požaduje také větší otevřenost Božímu slovu a větší horlivost v účasti na bohoslužbách a v aktivním podílu na skutečích lásce. Najdeme-li odvahu, opustíme své zajeté koleje a spolu s Kristem vystoupíme na horu a zahlédneme jeho slávu.

Neříká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože, ty k nám mluvíš skrze svého milovaného Syna a přikazuješ nám, abychom ho poslouchali; živ nás tedy svým slovem a očisťuj naše nitro, abychom se mohli radovat z patření na tvou slávu. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Po stavbě babylonské věže a následném rozdělení lidí se lidské dějiny jakoby propadávají do zmatku a zmaru. A právě v takové situaci se rodí nový úsek dějin, který začíná povoláním Abraháma. Toto povolání je vsazeno do zaslíbení velkého požehnání, které je protikladem nepožehnaného stavu lidstva. Abrahám slyší příkaz „Vyjdi!“ Nemá přitom žádnou jinou jistotu než Boží slovo. Starozákonní čtení zve i nás, abychom jako Abraham vyšli z domácího pohodlí a vydali se do zaslíbené země blíž k Pánu Ježíši.

1. ČTENÍ Gn 12,1-4a *Povolání Abraháma, praotce Božího lidu.*

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Abrámovi:

„Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. Udělám z tebe veliký národ a požehnám ti, oslavím tvé

jméno a budeš pramenem požehnání. Požehnám těm, kdo ti budou žehnat, a prokleji ty, kdo tě budou proklínat. V tobě budou požehnána všechna pokolení země.“

Abrám se vydal na cestu, jak mu řekl Hospodin.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 33,4-5.18-19.20+22 Odp: 22a

Odp.: Ať spočine na nás, Hospodine, - tvé milosrdenství.

Hospodinovo slovo je správné, - spolehlivé je celé jeho dílo. - Miluje spravedlnost a právo, - země je plná Hospodinovy milosti.

Odp.

Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, - nad těmi, kdo doufají v jeho milost, - aby jejich duše vyrval ze smrti, - aby jim život zachoval za hladu.

Odp.

Naše duše vyhlíží Hospodina, - on sám je naše pomoc a štít. - Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, - jak doufáme v tebe.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

K vytrvalosti při snášení obtíží spojených se šířením evangelia je vybízen Timotej, blízký Pavlův spolupracovník, který byl později ustanoven biskupem v Efesu. Může mít přitom před očima příklad svého duchovního otce Pavla, který kvůli evangeliu snesl mnoho příkoří a nakonec se ocitl v poutech. Timotej, za kterého se svatý Pavel tak naléhavě modlí, to jsme my všichni, kteří usilujeme žít v Božím pokoji a lásce.

2. ČTENÍ 2 Tim 1,8b-10 *Bůh nás volá a osvěcuje.*

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaný!

Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. On nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost, kterou nám dal v Kristu Ježíši před dávnými věky. Ale to se projevilo teprve nyní, když přišel náš spasitel Kristus Ježíš. On zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

V zářivém oblaku bylo slyšet Otcův hlas: -

To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!

Uvedení do 3. čtení

Předzvěstí a předchutí slávy vzkříšení je Proměnění, které má posílit Ježíšovy učedníky k následování Krista i v jeho utrpení. Ukřižování je nemá přivést ke zpochybňování jeho slov a k ztrátě víry v jeho oslavení, proto jsou na hoře Proměnění pobízeni Otcovým hlasem, aby poslouchali „milovaného Syna“, čili Kristovo svědectví přijali s vírou: On bude Mesiášem trpícím, ale zároveň vzkříšeným a oslaveným. Slyšme dnes hlas Otce, který ukazuje na Syna, abychom pokaždé, když jsme na mši svaté, prožili něco podobného, jako apoštolé na hoře Proměnění.

EVANGELIUM Mt 17,1-9 *Ježíšova tvář zazářila jako slunce.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle - ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají.

Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavím tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“

Když ještě mluvil, zastínil je najednou světlý oblak, a hle - z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouchejte!“ Jak to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli.

Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše.

Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

UVIDĚT JEŽÍŠE KRISTA

Kdyby tu dnes s námi v kostele poslouchal evangelium nějaký hinduista nebo buddhista, asi by ho to vrcholně zaujalo a vzrušeně by se domáhal vysvětlení: Co se to tam vlastně stalo? My jsme křesťané, proto nás to nevzrušilo: O proměnění na hoře Tábor, to už jsme slyšeli, to přece už dobře známe. Tak se na nás naplňuje zkušenost, že člověk zná nejméně to, o čem si myslí, že už to dobře zná. Přestože jsme křesťané, známe křesťanství pramálo. Možná, že 90% z nás si ještě celý Nový zákon nepřečetlo, a myslím, že 90% z nás si jej do smrti ani nepřečte. Dnešní čtení evangelia nám říká, že apoštolové byli také takoví, jako jsme my. Žili denně s Pánem Ježíšem, ale už si na něj tak

zvykli, že jej už ani pořádně nevnímali. Tolikrát ho slyšeli kázat, že už vše poslouchali jen tak na půl ucha. Čím víc kázání slyšeli, tím méně pozornosti jim věnovali. Musel přijít šok, aby ho zase uviděli. Pán se proto rozhodl, že to tak nenechá. Vzal je pryč z jejich každodennosti, pryč od každodenních zvyklostí, na osamělé místo. Tam nebylo co dělat, za čím chvátat, nebylo na co se dívat. Jen oni a Pán. A tu konečně jej začali nově vidět ho tak, jak byl vždy mezi nimi, kdyby si dali čas jej pozorovat.

I my potřebujeme utéci z denního ruchu na osamělé místo, abychom uviděli Ježíše. Naše kostely nám plní funkci pouště či hory osamění. Zde se máme alespoň na hodinu ztišit a zaposlouchat se do jeho hlasu v evangeliu. Div proměnění Páně můžeme zažít i při každé mši svaté v tichu proměňování. Při svatém přijímání můžeme zblízka spatřit záři láskyplných očí Pána Ježíše. Stane se to? Jestliže se ti po mši svaté nebude chtít odtud, jako se nechtělo apoštolům z hory Tábor, pak můžeš klidně odejít. Jestliže zažiješ pocit, že je tu dobře, klidně se vrať k manželovi, manželce, k dětem, ke své práci, protože ti byl kostel horou Proměnění a setkání. Máš blíž k Ježíši, budeš mít proto blíž i k bližním.

V prvním čtení jsme slyšeli Boží slovo k Abrahámovi: Vyjdi ze svého domu a budeš pramenem požehnání. I my jsme Abrahámovi synové, dcery, a ten Boží hlas zní dnes i nám: Vyjdi ze svého domu, staň se mým apoštolem, jdi na pomoc svému bližnímu. Mladí chlapi mohou tuto výzvu např. splnit tím, že se rozhodnou zvolit si apoštolát jako hlavní povolání. Mohou se stát Kristovými kněžími, pramenem požehnání pro mnohé kolem sebe. A co ostatní - ženy, muži, děti, staří? Nejenže někteří ke kněžství, my všichni, doslova všichni jsme pozváni k apoštolátu Božího království při svém občanském povolání. Každý můžeme sloužit dobru jiným způsobem, ale všichni se stejným cílem. Důvěřujme v Boha, že vzbudí v nás všech apoštolskou horlivost. Ale musíme napřed v sobě překonat, jako apoštolové v dnešním evangeliu bázeň, ono pralidské: "Pane, nejsem hoden, to není pro mne, to se týká těch ostatních." Kdo se do služby dobra jednou dá, ať jakýmkoli způsobem, ten zažije také dnešní radost v Kristově službě: "Pane, dobře je nám s tebou." Prosme dnes společně, aby nikomu z nás nescházela ochota vyjít za Kristovým hlasem do služby Božího království.

NÁBOŽENSKÁ RUTINA

Právě jsme dočetli evangelium o proměnění Páně. Co nás při naslouchání napadlo? Nač jsme při tom mysleli? Čemu jsme se při tom naučili? Změní to ode dneška či od zítřka náš denní život? Na evangeliu je hrozné to, že mu člověk může stokrát naslouchat, a přece se neprobudí ze svého duchovního spánku. Jak je to možné? O čem si člověk začne myslet, že to už dokonale zná, zná to zpravidla pramálo: rodiče své děti, žena svého muže, muž svou ženu. Ani povahové chyby, ani různé krize nezabíjejí lidské vztahy tak, jako zevšednění, návyk a rutina. Poněvadž jsme křesťané, máme o náboženství pramalý zájem:

„To už přece znám.“ Máme pramalý zájem o Bibli, o evangelia: „To už znám, to už jsem slyšel mockrát.“ Většina z nás zemře, aniž si jedinkrát přečetli celý Nový zákon. Jaký význam má pro nás dnešní evangelium o Proměnění? Slyšíme, že apoštolové byli stejní, jako my, že byli také propadlí návyku, že i oni, ač žili denně s Pánem Ježíšem, nebo právě proto, jej neznali. Jako nám, i jim bylo třeba proměnění, zvláštního popudu, osvícení a zjevení, aby ho nově uviděli.

Evangelium není nějaká historika z minulosti. Je to i prorocství o tom, co se stává i dnes. V dnešním evangeliu je předpověď, jak se budeme chovat i my, co jsme i my zač. Co děláme špatně i my, aniž si to často uvědomujeme. „Otče, odpusť jim, oni nevědí, co činí!“ To je modlitba i za nás. Evangelium, to je život, který Bůh žije mezi lidmi: jak Bůh jedná s lidmi, jak lidé jednájí s Bohem, jak s Ním špatně zacházejí. Apoštolé byli na Pána navyklí. Viděli ho každý den. Jedli a pili s ním. Slyšeli bezpočet jeho řečí, jeho kázání. A čím více ho slyšeli, tím méně ho poslouchali, vždyť oni ho už znají, to Pán mluví k jiným, co ho ještě neznají!

Pán tedy rozhodl, že to tak dál nenechá. Vzal si je stranou, do samoty, na horu, kde bylo víc ticho, než je zde v našem kostele, kam si Pán Ježíš dnes přivedl vás. Tam se apoštolové uklidnili a ztišili. Nic se tam nedělo, nic zvláštního nebylo k vidění, jen Pán Ježíš stál před nimi. Tam tedy Ježíše uviděli, zadívali se na něj. Také nás si sem Pán Ježíš vzal s sebou. Zde je naše hora Proměnění. I zde se před námi promění do podoby chleba, svatého pokrmu. Ztišíme a zklidníme se dnes natolik, abychom Pána uslyšeli, ten hlas, který k nám mluví stále, ale my ho tak málokdy zaslechneme, tak málokdy si zapamatujeme, co jsme zaslechli, tak málo podle uslyšeného jednáme? Kdyby se dnes ten div s námi stal, ani by se nám odtud nechtělo domů. I nám by tu bylo dobře. Dojde dnes při svaté Oběti k tomuto našemu setkání s Pánem Ježíšem? Bude to ve chvíli proměňování? Při modlitbě Otčenáš, při svatém přijímání? Setkáme se dnes s ním, srdce na srdci? Kéž bychom aspoň jednou zažili tento zázrak proměnění, jako apoštolové zažili na hoře Proměnění. To by pak náš život měl jinou hodnotu. Natrvalo novou.

VEDENÍ DĚTÍ K SVÁTOSTNÉMU JEŽÍŠI

Ještě nám zní Hospodinův hlas, jak ukazuje apoštolům Pána Ježíše v zářném oblaku: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!“ I my máme za úkol ukázat našim dětem Pána Ježíše tak krásně, aby si ho na celý život zamilovaly. Jak můžeme vést dítě už od malička ke Kristu svátostnému? Děti vědí, že v neděli dospělí jdou do kostela, aby se tam setkali s Pánem Ježíšem. A chtějí pochopitelně s sebou, chtějí být tam, kde jsou i dospělí. První návštěvy kostela je lépe vykonat s dítětem mimo dobu bohoslužby a po domácí přípravě. Postupně mu povíme, že Pán Ježíš chtěl, abychom s ním mohli být zvláštním způsobem ještě dřív, než přijdeme do nebe. Proto navštěvujeme Pána Ježíše v

kostele. Tam k nám mluví svým slovem, tam nás zve ke společnému stolu, k svaté Hostině.

Když chceme navštívit dům Boží, musíme si napřed povědět, jak se tam slušně chovat: jak se tam zdraví; že tam lidé nemluví mezi sebou, jen s Pánem Bohem. Když děti znají správné chování v kostele, můžeme návštěvu kostela uskutečnit. Na svatostánek je dobře upozornit až v kostele: „Náš Pán, Ježíš je zde; pozdravíme ho.“ Tichým slovem a gestem ještě upozorníme na symboly a znamení, jimiž Církev obklopuje svátostnou přítomnost Páně: věčné světlo, květiny, svíce. Doma teprve uvolníme stavidla dětských otázek: „Ale já jsem tam Pána Ježíše neviděl! „Já také ne,“ odpoví maminka. „Ale on nás viděl. Svítilo tam věčné světlo a to je znamení, že tam byl.“ Nepovolujeme přítomnosti materiálnímu předstávám. Neříkejme, že svatostánek je domeček, a že v něm bydlí Pán Ježíš. Lépe asi takto: „Ve svatostánku se uchovává svatý chléb Těla Páně.“

Jak vypadá rodinná výchova dítěte ke svatému přijímání? Začíná už tenkrát, když dítě smí prvně sedět doma u stolu s dospělými, když se učí chápat, jak je to krásné, že jsou všichni pospolu a oslavují třeba něčí narozeniny. Kde dítě pochopí, co je to slavnostní a radostná hostina, co je to společenství, tam už zná základní pojmy pro pochopení Eucharistie: Hostina, společenství s Kristem a s bratry a sestrami. Příklad rodičů, když jdou v neděli do kostela, když jdou s ostatními ke stolu Páně, jejich uctivé chování a mluvení o svatém přijímání, to musí v normálním dítěti vzbudit správnou touhu po svátostném Kristu.

Vedle příkladu rodičů je tu záměrný rozhovor. Ale zde pozor! Jen ne nekonečné zbožné přednášky a výklady. Lépe věta, dvě, vždy dobře promyšlené, třeba v neděli cestou do kostela. Jindy uvážená odpověď na dětské otázky. Někdy lze i při mši svaté několika slovy dítě na něco upozornit, vzbudit jeho zájem a cestou z kostela nebo doma to dopovědět. Proto si v kostele nechávejte děti u sebe. Na dvě nejčastější chyby vás chci upozornit, abyste jimi svému dítěti zbytečně nezkomplikovali život.

První je, že rodiče začnou mít na děti před prvním svatým přijímáním neúměrné požadavky: „Ke stolu Páně smí jít jen ten, kdo je moc hodný. Takové děti, které zlobí, Pán Ježíš nemá rád.“ Ale řekněte mně upřímně: Je v silách dítěte, aby bylo stále hodné a vůbec nezlobilo? Takovou řečí se dosáhne jen toho, že se v dítěti vyvolá strach ze svatého přijímání, o to větší strach, když je někdo začne navíc strašit svatokrádežným přijímáním hříšných dětí. To je špatná služba dítěti. Znáte možná také dospělé lidi, a není jich málo, kteří se ani v dospělosti nedokázali zbavit úzkosti, která doprovází každé jejich svaté přijímání a mnohdy způsobí, že při dospívání ke stolu Páně přestanou chodit.

Druhá chyba je opačného ražení. Ve snaze probudit u dítěte těšení se na svaté přijímání, malují mu tuto událost zcela nerealisticky, tak růžovými a nepravdivými barvami, že výsledkem je nakonec zklamání dítěte. Sentimentální vypravování v něm vzbudilo zcela falešné představy a očekávání: představy nebeského setkání s Kristem, jaké se na tomto světě neděje. První svaté

přijímání má být začátek eucharistického života, začátek cesty s Kristem do Otcova Království. Tolik k rodinnému prostředí, které připravuje a uschopňuje dítě k účasti na svatých svátostech. Prosme proto za dar činné víry a svědomitosti pro všechny rodiče pokřtěných dětí.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Náš nebeský Otec chce, abychom byli všichni pomocníky při budování Božího království. Prosme ho:

Za nová povolání ke kněžství: povolej mladé muže, kteří by s Církví slavili svátostná tajemství.

Dej nám všem pevnou víru, jako měl Abraham.

Dej kněžím radost z toho, že jsou tvoji blízcí spolupracovníci.

Dej všem pokřtěným horlivost v apoštolské službě bratřím a sestrám.

Dej všem, kdo pracují ve farním společenství, radost z dobré práce.

Dej těm, kdo řídí Církev a naši diecézi, dary Ducha, zdraví a trpělivost.

Otče, dej, ať všichni jednou spatříme slávu tvého království, ve společenství Ježíše Krista, našeho Pána. – Amen.

Nebo:

Pán přichází k člověku a pozvedá ho z jeho bídy. Ne pro naše skutky, ale pro svou milost nám Bůh dává svou spásu. Na to spolehněme, když se teď budeme modlit za celý svět, a volejme:

Za ty, kdo se vydali na cestu víry a o Velikonocích budou přijati do společenství Církve.

Za ty, kdo na cestě víry ztratili prvotní nadšení, sílu a vytrvalost.

Za spravedlnost ve světě a za pokojné soužití lidí různých národností, vyznání a kultur.

Za moudrost všech, kdo v naší zemi nesou politickou odpovědnost, zvláště za zákonodárce.

Za ty, kdo jsou sraženi k zemi nemocí, bídou a ztrátou lidské důstojnosti.

Za ty, kdo se bojí o život svůj a svých blízkých, a za všechny, kdo žijí ve strachu.

Za lidi, kteří nemají dobré vyhlídky do budoucnosti.

Za naše zemřelé, aby navěky směli vidět nepomíjející světlo Boží slávy.

Za nepřátele Církve i za ty, s kterými nemáme dobré osobní vztahy.

Za naši farnost, zvláště za ty, kdo stojí v našem čele a slouží nám svátostmi a Božím slovem.

Vyslyš nás, Pane, a pro tuto naši modlitbu požehnej celé lidské pokolení. Tobě buď chvála nyní i na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

První čtení nás vede na horu, na které má Abrahám obětovat svého syna. V tom dávném předkřesťanském světě, kde bylo zvykem dokládat svou zbožnost a věrnost bohům lidskými oběťmi, tento text připomínal Izraeli, že Bůh nechce smrt jejich dětí, ale chce naopak, aby žily. A to je poselství i nám: Náš Bůh je Bohem života a ne smrti.

Nebo:

Abrahám potřebuje zkoušku, aby rozšířil horizonty své víry a nově poznal, jak je Bůh velký, jiný a neuchopitelný. Abrahám v této zkoušce nemá žádnou oporu, jen holou víru. Izák měl zemřít, aby se Abrahám již neopíral o splnění Božího slibu na základě přirozeného otcovství, ale jen na základě Božího slova. Skrze bolest odevzdání toho nejdražšího Abrahám dorůstá ve víře a po zkoušce dostává znovu svého syna jako dar a zaslíbení.

1. ČTENÍ Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18 *Oběť našeho praotce Abraháma.*

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Bůh zkoušel Abraháma a řekl: „Abraháme!“

Odpověděl: „Tady jsem!“

Bůh pravil: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria a obětuj ho tam jako celopal na jedné z hor, kterou ti označím.“

Když došli na místo od Boha určené, Abrahám tam vystavěl oltář a narovnal dříví. Pak vztáhl ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna.

Ale Hospodinův anděl na něho zavolal z nebe: „Abraháme, Abraháme!“

Ten se ozval: „Tady jsem!“

Anděl řekl: „Nevztahuj svou ruku na chlapce a nic mu nedělej, neboť nyní vím, že se bojíš Boha, když mi neodpíráš svého syna, svého jediného syna.“ Abrahám pozdvihl své oči, a hle - za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Abrahám šel, vzal ho a obětoval jako celopal místo svého syna.

Hospodinův anděl zavolal na Abraháma podruhé z nebe a řekl: „Při sobě samém přísahám - praví Hospodin - že jsi to udělal a neodepřel jsi mi svého syna, svého jediného syna, zahrnu tě požehnáním a rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy, jako písek na mořském břehu, a tvé potomstvo se zmocní

brány svých nepřátel. V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy země za to, že jsi mě poslechl.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

ŽI 116,10+15.16-17.18-19 Odp.: 9

Odp.: Budu kráčet před Hospodinem v zemi živých.

Měl jsem důvěru, i když jsem si řekl: - „Jsem tak sklíčen!“ - Drahocenná je v Hospodinových očích - smrt jeho zbožných.

Odp.

Ach, Hospodine, jsem tvůj služebník, - jsem tvůj služebník, syn tvé služebnice, - rozvázal jsi moje pouta. - Přinesu ti oběť díků, Hospodine, - a budu vzývat tvé jméno.

Odp.

Splním své sliby Hospodinu - před veškerým jeho lidem - v nádvořích domu Hospodinova, - uprostřed tebe, Jeruzaléme!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Dnešní druhé čtení je hymnem na Boží lásku. Svatý apoštol Pavel nám v něm říká, proč máme právo cele Bohu důvěřovat.

Nebo:

Obětování Izáka bylo předobrazem obětování jiného milovaného syna: Ježíše Krista. Ježíš Kristus je ten velký Boží dar, ve kterém jsou zahrnuty všechny ostatní dary. Kdo přijímá dar Božího Syna a zůstává v něm, nemusí se obávat odsouzení, neboť Bůh je na jeho straně. Vždyť Bůh je s námi, on vydal za nás svého Syna.

2. ČTENÍ Řím 8,31b-34 *Bůh neušetřil vlastního Syna.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás!

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

V zářivém oblaku bylo slyšet Otcův hlas: -
To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte.

Uvedení do 3. čtení

Z dnešního evangelia můžeme pochopit, že velikonoční události se netýkají jen života po smrti, ale že také znamenají proměnu už našeho nynějšího života.

Nebo:

Úryvek dnešního evangelia obsahuje mnoho styčných bodů s Božím zjevením na hoře Sinaj. Přesto tato evangelní událost převyšuje starozákonní zjevení. Mojžíšovi zářila jenom kůže na tváři, kdežto Ježíšovi celé tělo, ba dokonce i oděv. Mojžíš přijal slova od Hospodina, kdežto sám Ježíš má slova, která mají učedníci poslouchat. Ježíš je novým Mojžíšem, dokonce větším než on, protože je milovaným Božím Synem, proto nyní stačí samotný Ježíš, stačí jen jeho slovo.

EVANGELIUM Mk 9,2-10 *To je můj milovaný Syn.*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn. Jeho oděv zářivě zbělel - žádný bělič na zemi by ho nedovedl tak vybělit. Zjevil se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouvali s Ježíšem.

Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady. Máme udělat tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi?“ Nevěděl totiž, co by měl říci; tak byli ustrašení.

Tu se objevil oblak a zastínil je. Z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!“

Když se rozhlédli, najednou u sebe neviděli nikoho jiného, jenom samotného Ježíše. Když sestupovali s hory, přikázal jim, aby nikomu nevypravovali o tom, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. Toho slova se chytli a uvažovali mezi sebou, co to znamená „vstát z mrtvých“.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZNÁME HO !

Na co člověk pomyslí, když slyší evangelium o proměnění Páně? Nejspíš: „Vždyť už tohle znám, tolikrát jsem to už slyšel!“ Jenže křesťanství se neměří podle toho, co z něj známe, ale co děláme, zda podle toho jednáme. O čem si myslíme, že dokonale známe, to pak zpravidla známe nejméně. Když si rodiče myslí, že znají své děti, pak přestanou poslouchat, co mluví, přestanou je pozorovat a usilovat o důvěru. Potom si mohou být jisti, že se jednoho dne

dovědí věci, nad kterými budou žasnout, a poznají, že své děti neznali. Když si děti myslí, že znají své rodiče, že je mají prokouknuté, pak začnou kolem nich chodit jako kolem kusu starého nábytku, kterého užívají, ale nikdy je nenapadne, blíž si ho všimnout, dokud někdo cizí jej nezačne obdivovat. Když si žena myslí, že zná svého muže, když už nic nového od něj nečeká, když už pořádně ani neposlouchá, co říká, pak ho přestává znát, a to pak bývá okamžik, ve kterém jej začne poznávat a obdivovat někdo druhý.

S naším křesťanstvím to bývá také tak, jak v tom zevšednělém manželství: Myslíme si, že vše už známe, protože se už o nic nezajímáme, dál si nelámeme hlavu. Není problémů ani otazníků. Kolikpak procent křesťanů si přečte za celý život aspoň jedenkrát celé evangelium! Obávám se, že sotva víc jak 10%! A přece víme, že evangelium není jen vyprávění o dávných událostech, ale o nás. Musíme si stále znovu a znovu připomínat: je to proroctví o mém jednání. Je to zrcadlo, jaký jsem a co dělám! Dnešní evangelium chce otrást naším navyklým křesťanstvím: „I ty jsi jako ti apoštolové.“ Už tolikrát jsi slyšel Krista Pána v jeho evangeliu. Moc kázání jsi už slyšel, a čím víc jich slyšíš, tím méně s tebou hnou. Už tolikrát jsi říkal, že jsi katolík a že věříš v Krista, ale tu svou víru ani nepraktikuješ: Uvěřil jsi v něj dřív, než jsi jej doopravdy poznal. Pravda, zažil jsi už také někdy okamžik proměnění: snad ve chvíli modlitby, snad při svatém přijímání, zahlédl jsi jeho velikost a skvělost jeho láskyplné tváře. Ale také jako Petr jsi hned začal stavět chatku ze svých představ o něm, do které sis jej uzavřel a představy o něm stabilizoval. Už jej znáš.

Ale Kristus je jinačí, než si představujeme, je větší, než si myslíme. Dnes se v nás má znovu probudit zvědavost: Kdo vlastně je Ježíš z Nazaretu? Řekneš: „Přece to víme z katechismu: Je pravý Bůh a pravý člověk.“ Správně. Ale to je jen jeho charakteristika, věroučné vyjádření. To ještě není osobní setkání. Stane se ti u lidí: setkáš se poprvé se známou osobností. Dosud jsi ji znal jen z vyprávění. Máš radost a říkáš si: Vypadá jinak, než jsem si představoval. U takové osobnosti jako Ježíš Kristus musíš též počítat s překvapením. Kdykoli se nám podaří poznat jej o trochu blíž, vždy zjistíme, že je jinačí, než naše dosavadní představa. Naší Horou proměnění, místem setkání s Ním, je nám dnes tento oltář. Vyhlížejme jej dnes s novou dychtivostí. Snad i nám bude dáno, že zahlédneme blíže a lépe jeho oslavenou tvář.

BŮH JE S NÁMI !

Nic se Petrovi nedivíme, že na hoře Proměnění se chtěl hned zabydlet a zůstat tam. Kde jsou na nás hodní, kde je nám hezky, odtud se nám ani nechce odejít. Ale zato nám není dobře tam, kde o nás nestojí. To jistě znáte dobře zvláště vy, děti. Třeba, když jste začali chodit do školy. Připadali jste si tam cizí. Některé děti se tam už mezi sebou bavily a vás si nikdo nevšimal. Nebo se vám dokonce posmíval. To má pak člověk ošklivý pocit: tady nikdo není se mnou, všichni jsou proti mně. Nejráději bych utekl domů, tam jsou všichni při mně,

tam mě mají rádi. Taková věc se může stát i nám, dospělým. Máme pocit: Nikdo mě nemá rád, všichni jsou proti mně. A to je tak hrozný pocit, že jde o život. Kdo je vždycky při nás, o tom mluví dnes svatý apoštol Pavel v epištole: Bůh je s námi! Bůh je při nás! Kdo se bojí Boha, ten je nevěřící. Teprve poznání, že Bůh není nikdy proti nám, že je vždycky při nás, to teprve z nás činí věřící křesťany.

Pavlovo: „Bůh je při nás“ z dnešní epištolky, to je vlastně nejkratší vyznání víry, nejkratší kredo. Co všechno tohle kredo pro nás znamená? Znamená to, že Bůh mne přijímá takového, jaký jsem. Že Bůh chce, abych žil. I když já sám si připadám často nepatrný a bezvýznamný, Bůh mne bere vážně, přijal mne za svého. Když tohle domyslela svatá Terezie, napsala s radostí: „Chválím tě, Bože, s takovou tváří, jakou jsi mi dal.“ Bůh je při nás, to znamená, že Bůh je při mně i tenkrát, když si to nejméně zasloužím. Je to k nevíře, ale je to samo jádro radostné zvěsti evangelia: I tenkrát, když já mařím Boží plány, i tenkrát, když já se od Boha odvrátím, Bůh se ode mne neodvrátí. U proroka Ozeáš (11,9) čteme: „Jsem Bůh a ne člověk, nechci tě zahubit!“ A svatý Pavel říká: „Bůh přece ospravedlňuje!“ Kdo v sobě přemůže nedůvěru a malověrnost, ten dokáže přijmout i další důsledek, který zní:

Bůh je při mně, i když jedná zdánlivě proti mně. Když se mi nevede, když se mé plány a má přání hatí. Když uvěřím, že Bůh je Otec, pak už to vím provždy jako žalmista: „I kdybych měl jít údolím stínů smrti, nebudu se báti zlého, neboť Ty, Bože, se mnou jsi!“ To pak už žijeme se svatým Pavlem v radostné křesťanské jistotě, že ani výšky ani hloubky, ani nic v životě, ani nic ve smrti nás neodloučí od Boží lásky k nám. Jsou v životě člověka chvíle, kdy potřebuje, aby mu někdo kázal pokání: jsi hříšník, ubožák a ztroskotanec. Ale daleko častěji potřebujeme toho, kdo nás ujistí: tvému nebeskému Otci nevadí, žes nepředstihl ostatní. Tvému nebeskému Otci nevadí, žes neudělal kariéru, žes nezvládl, co po tobě chtěli jiní a cos po sobě chtěl ty sám. Ani tvé hříchy a trapná selhání mu nezabránily, aby tě měl stále rád, aby nebyl při tobě. Bůh je při tobě, člověče, nejsi sám!

Proto pravé kající obrácení srdce nespočívá jen v uznání a doznání, že jsme hříšníci: Že jsme zavinili věci, které už nelze napravit, že jsme promarnili čas, který už nedoženeme, že jsme nevyužili příležitosti, která se už nevrátí. Je dobré si to vše pokorně doznat, ale o obrácení srdce lze mluvit už tenkrát, když si uvědomíme: I když jsem se toho všeho dopustil, vím, že Bůh mě přesto stále má rád. Bůh je se mnou, chce, aby se mi podařilo z toho všeho vybědnout, vyjít a zachránit se. S pomocí Božího odpuštění se mohu zbavit břemen vlastních neúspěchů v minulosti a cele se obrátit k nádherné a radostné přítomnosti Božích dětí. Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Radostně se teď přihlasme k Bohu, který je nám věrným Otcem, který je vždy při nás.

ABRAHÁM - OTEC VÍRY

Svědci dávné víry: Abrahám, Mojžíš a Eliáš; svědci nové víry: Petr a apoštolové, jsou dnes kolem Ježíše a svědčí nám o něm. I naše víra, naše víra na život a na smrt, může vyrůst jen z takových setkání. V naší době, kdy se lidé dívají na zemi z vesmíru, z kosmické vzdálenosti, je nutno vidět i Ježíše Krista z dějinné perspektivy, přes celou starozákonní dobu. První podoba, první rozměr Ježíšovy existence, je jeho příchod dějinami skrze proroky a předobrazy Starého zákona. Druhá etapa jeho existence je krátká: 33 let lidského života. Potom následuje třetí rozměr: expanze jeho mystického těla od okamžiku zmrtvýchvstání až do konce lidských dějin. Vraťme se tedy zpět do prvního rozměru k Ježíši, synu Davidovu, synu Abrahámovu, jak to píše evangelista Matouš. Po Abrahámovi žádal Bůh: „Vyjdi ze své otčiny, uzavřu s tebou smlouvu. Obětuj mi, co je ti nejmilejší, důvěřuj mi zcela a bez výhrad, a já budu tvým Bohem navěky.

Tyto nepochopitelné zkoušky Abrahámovy víry mají pomoci nám, mají vnést světlo do nepochopitelných zkoušek našeho života. Umístění Izáka na horu Moria, tedy v dnešním Jeruzalémě, dvě stě metrů od Getseman, pět set metrů od Golgoty, to už samo mluví, jaké události v životě Ježíšově i našem má toto vyprávění osvětlit. Abraháмова zkouška byla větší než ohrožení toho, co bylo Abrahámovi nejmilejší. Vždyť požadavkem po zabití Izáka otrásl Bůh svým daným slovem: přece slavnostně slíbil, že Izákovo potomstvo bude četné jako hvězdy na nebi, že s ním uzavře smlouvu na věky, a teď káže Izáka zabít. Kdyby se Abrahám zapletl do uvažování, má-li zůstat věrný otcovské povinnosti k synu, nebo má-li zůstat věrný Bohu, byl by se ocitl v neřešitelné situaci.

On to udělal lépe: Ponechal řešení na Bohu samém. Ať si to Pán Bůh vyřeší sám, třeba za cenu zázraku: Bůh se postará, můj synu, říká důvěřivě Izákovi cestou přes Getsemany. A Bůh to vyřešil s Izákem, Abrahámovým synem, obdobně jako potom s Ježíšem, Synem vlastním: Přes utrpení, nejistotu, ke Zmrtvýchvstání a k radosti. „Abrahám se radoval, když uviděl můj den,“ tak nám to řekl sám Pán Ježíš. Proto je Abrahám pro nás vzorem víry. Vzpomeňme si na to v životních situacích, kdy nevidíme dál, kdy nevidíme východisko, a jednejme také tak: ponechme rozhodnutí Bohu. A Bůh se postará a i my uvidíme svůj den, spatříme Krista v jeho slávě a zaradujeme se jako Abraham, jako Petr na hoře Proměnění.

Dokážeme mít Abrahámovu víru? Dokážeme mít ochotu obětovat Bohu i to, co je nám nejmilejší v důvěře, že Bůh má pro nás připraveno něco ještě cennějšího? Pak budeme žít životem lidí věřících, že těm, kteří milují Boha, nakonec se všechno obrátí k dobrému. Vyznejme tedy svou víru v Boha Otce, který je věrný ve svých zaslíbeních, vyznejme víru ve zmrtvýchvstalého Ježíše, pokrm věčného života v této svátostné hostině.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

O Pánu Ježíši jsme tolikrát slyšeli, tolikrát jsme jeho jméno vyslovili, že už jsme jako apoštolové, kteří s ním byli stále, každodenně, a proto už na něj pořádně nehleděli, už ho poslouchali jen jedním uchem. Proto jej prosme:

V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

Dej nám všem, ať tě nově uvidíme, jako apoštolové na hoře Proměnění.

Ať neztratíme důvěru v tebe ani v nejasných situacích života.

Pomoz lidem, kteří propadli malověrnosti nebo jsou zoufalí.

Ať se v tomto týdnu postíme účelně a cílevědomě, cvičením v tělesné a duševní sebevládě.

Ať nepříjemné a bolestné zážitky neseme jako podíl na výkupném Kristově utrpení.

Pane, uč nás žít ve vědomí tvé láskyplné přítomnosti, pak nám vše dobré půjde snadno, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

První čtení nám ukazuje příklad víry na Abrahámovi. Je už starý a slyší slib: budeš mít potomků jak hvězd na nebi. Je nomád, bezzemek, nemá ani zahrádečku a slyší slib: Budeš mít celou zemi, už se tam stěhuj!

Nebo:

Bůh prozařuje temnou noc Abrahámovy víry a dává mu znamení naděje. Abrahám odpovídá Bohu souhlasem víry. Bůh přijímá Abrahámovu víru a připočítá mu to jako spravedlnost. Sloveso připočítat je technickým termínem pro označení platnosti oběti: Bohu milá oběť, která ospravedlňuje člověka, je přílnutí víry. Bůh pak vyslovuje slib o předání země mezi Egyptem a Eufratem. Tento slib potvrzuje skrze starobylý rituál uzavření smlouvy. Obě smluvní strany mají projít mezi rozpůlenými zvířaty, čímž na sebe při porušení úmluvy svolávají úděl oněch zvířat. V tomto případě však mezi zvířaty projde jenom Bůh, jen On se zavazuje svou milostí.

1. ČTENÍ Gn 15,5-12.17-18 *Bůh uzavírá s věřícím Abrahámem smlouvu.*

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Bůh vyvedl Abráma ven a pravil: „Pohlédni na nebe a spočítej hvězdy, můžeš-li je spočítat!“ – a dodal: „Tak čtené bude tvé potomstvo!“ Abrahám Hospodinu uvěřil, a ten ho za to uznal za spravedlivého.

Znovu mu pravil: „Já jsem Hospodin, já jsem tě vyvedl z Uru Chaldejců, abych ti dal tuto zemi do vlastnictví.“

Abrám řekl: „Pane, Hospodine, podle čeho poznám, že ji dostanu do vlastnictví?“

Bůh mu řekl: „Vezmi pro mě jalovici, kozu, berana, všechny tříroční, pak ještě hrdličku a holoubě.“

Abrám mu přinesl všechna tato zvířata, rozpůlil je a položil jednu polovici proti druhé, ale ptáky nerozpůlil. Dravci se slétali na mrtvá těla, ale Abrám je odháněl. Slunce se sklánělo k západu, když Abrám upadl do hlubokého spánku; pojala ho hrůza a velká tíseň.

Zatím slunce zapadlo, nastala tma, a hle – dýmající pec a ohnivá pochodeň přešly mezi oněmi rozpůlenými částmi. V ten den uzavřel Hospodin s Abrámem smlouvu a řekl: „Tvému potomstvu dávám tuto zemi od Egyptského potoka až k veliké řece, řece Eufratu!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 27,1.7-8a.8b-9abc.13-14 Odp.: 1a

Odp.: Hospodin je mé světlo a má spása.

Hospodin je mé světlo a má spása, - koho bych se bál? - Hospodin je záštita mého života, - před kým bych se třásl?

Odp.

Slyš, Hospodine, můj hlas, jak volám, - smiluj se nade mnou, vyslyš mě! - Mé srdce k tobě mluví, - má tvář tě hledá:

Odp.

Hospodine, hledám tvou tvář. - Neskrývej svou tvář přede mnou, - v hněvu neodmítej svého služebníka! - Tys má pomoc, nezavrhuj mě!

Odp.

Věřím, že uvidím blaho od Hospodina - v zemi živých! - Důvěřuj v Hospodina, buď silný, - ať se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

V listu Filipánům svatý apoštol Pavel vysvětluje, kde a jaký je konečný cíl a smysl našeho života.

Nebo:

Svatý apoštol Pavel vychází z klasické biblické nauky o dvou cestách a rozlišuje dvě proměnění. Nejprve je tu proměnění těch, kdo si zvolili jako boha břicho, sobecké potěšení a nevázaný život. Svou spásu a chloubu nehledají v Kristově kříži, ale v sebe ospravedlnění a vychloubání se. Konec takových lidí je záhuba. Na druhé straně je nádherné proměnění těch, kteří v Kristových šlépějích prožívají svůj exodus do nebeského Jeruzaléma, do nebeské vlasti. Tito věřící se ve křtu připodobnili Kristu neboli dostali jeho podobu a obraz. Na konci života budou zcela proměnění v Krista, tehdy Kristův obraz bude v nich zářit plně.

2. ČTENÍ Flp 3,17-4,1

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři a sestry,

jednejte všichni tak, jak jednám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu. Často jsem vás na to upozorňoval, a teď to říkám se slzami v očích, že se jich mnoho chová jako nepřátelé Kristova kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bůh je břicho a vychloubají se tím, zač by se měli stydět, mají zájem jenom o věci pozemské.

My však máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele Pána Ježíše Krista. On přemění naše ubohé tělo, aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené. Způsobí to jeho moc, kterou si může podřídit všechno.

Proto, moji bratři a sestry, milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno, tak stůjte v Pánu pevně, milovaní!

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

V zářivém oblaku bylo slyšet Otcův hlas: -

To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!

Uvedení do 3. čtení

Církev nám dnes v evangeliu ukazuje cíl našeho putování životními trampotami: k vítězství nad zlem, k vítězství nad smrtí.

Nebo:

Lukášovo podání proměnění Páně má mnoho společných rysů s verzemi dalších synoptických evangelií. Lukáš má však určité specifické prvky, které pomáhají vidět tuto událost v novém světle. Především se objevuje zmínka o modlitbě, která je stálým motivem Lukášova evangelia. V modlitbě Ježíš ukazuje svou prozářenou tvář, v modlitbě je věřící proměňován v syna světla. Další údaj zmiňovaný pouze u Lukáše je obsah rozhovoru s Mojžíšem a Eliášem: mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupit v Jeruzalémě. Původní text však mluví o exodu: vyvrcholením Ježíšovy pozemské pouti je nanebevstoupení, exodus do věčné slávy.

EVANGELIUM Lk 9,28b-36 *Když se Ježíš modlil, výraz tváře se mu změnil.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se. Když se modlil, výraz tváře se mu změnil a jeho šat oslnivě zbělel. A hle, rozmlouvali s ním dva muži - byli to Mojžíš a Eliáš. Zjevili se ve slávě a mluvili o jeho smrti, kterou měl podstoupit v Jeruzalémě. Petra a jeho druhy však přemohl spánek. Když se probrali, spatřili jeho slávu a ty dva muže stát u něho.

Jak se potom od něho vzdalovali, řekl Petr Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady! Postavíme tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl, co mluví. Zatímco to říkal, objevil se oblak a zahalil je. Když se octli v oblaku, padla na ně bázeň.

Z oblaku se ozval hlas: „To je můj vyvolený Syn, toho poslouchejte!“ Když se ten hlas ozval, byl už Ježíš sám. Zachovali o tom mlčení a nikomu v oněch dnech nepověděli nic o tom, co viděli.

Slyšeli jsme slovo Boží.

S JEŽÍŠEM NA HOŘE PROMĚNĚNÍ

Snad jste na výletě zažili také něco podobného. Studenti bohosloví o prázdninách lezli na Lomnický štít, aby se podívali, jaký je ten Boží svět. Už při stoupání se jim počasí začínalo kazit a nahoře nakonec neviděli nic než beznadějně zmítání chuchvalců mlhy a mraků. Zoufalý svět, beznadějný chaos, nikde ani človíčka. Výstup nadarmo, zlá cesta dolů před nimi, lanovka ještě tehdy nebyla. Ale najednou se to jako kouzlem protrhlo. Slunce zalilo vršek a pak celý kraj, nádherný svět: vše má svůj řád. Divoké srázy, pusté rokle, ale za tím stojí pevně svět pokojný, zelené louky, chundelaté lesy, vesnice s kostelní věží, náš dnešní cíl. Za chvíli vše zmizelo za novým mrakem, ale to už nevadilo. Dnes nás vede Kristus s sebou také na Horu a nabízí stejnou zkušenost. Znovu a znovu jsme v životě zavalováni mlhami nejasnosti, nejistoty, vše bezpečné kolem nás mizí, jak to skončí? Jak dopadnu na této hrbolaté cestě? Dnes nám zní Otcův hlas v odpověď, světlo velikonočního jitra nám osvětluje cestu, je tu průvodce: „Toto je můj milý Syn, toho poslouchejte.“

Slyšíš dobře? Žádná lidská cesta, žádný lidský zítřek, ať jakkoli nepřehledný, nejasný, nejistý. Žádný není beznadějný pro toho, kdo chce žít s Ježíšem, kdo řekne ano k Boží vůli. Budou na této cestě srázy, nejistoty, bude tam i smrt, ale bude tam nakonec bezpečné a jisté Zmrtvýchvstání. Dosažení cíle je jisté. Ale ta jistota, světlo, radost, bezpečí, to je až na konci. Petr mluví za nás, nám všem ze srdce: Pane, zůstaň zde, nevydávejme se na cestu do Jeruzaléma, k čemu Velké pátky a Getsemany, je nám tu s tebou dobře. Evangelista Lukáš však Petrovu řeč suše komentuje dvěma slovy: „Nevěděl, co mluví.“ Ježíš nezvolil cestu násilí k prosazení Božího království, ale cestu bezmocnosti, která nakonec vítězí. Jak jinak by nám mohl dát tu velkou naději, že neúspěch nečiní náš život bezvýsledným, že nemusíme v takových situacích zoufat. Že můžeme ve světle víry přijmout svou nejasnou budoucnost pšeničného zrna, které musí

zemřít v zemi, aby žilo a přineslo užitek. Prosme dnes společně Pána, aby nám ve chvílích, kdy nás zavalí mraky nejistot, připomněl světlo Hory oslavení, aby nám slunce jeho slova osvítilo na další cestu života.

UVĚŘIT BOHU

Abrahám Bohu uvěřil. Co znamená uvěřit, věřit? Nevěřící to nepochopí. Až ten, kdo začne věřit, začne i chápat, co je to víra, co je to důvěřovat přesto, že vše kolem svědčí o opaku: Bezdětný Abrahám má uvěřit příslibu četrého potomstva. Bezzemek Abrahám má uvěřit, že jeho potomstvu bude patřit celý kraj. A Abraham věří Božímu slibu víc, než faktům kolem sebe, a podle té víry zařizuje svůj život. Také víra v Pána Ježíše je vírou proti naší očividné zkušenosti. Kolem nás denně vládne zlo, hřích, a my máme věřit, že Ježíš nás z hříchů už vysvobodil. Kolem nás denně vládne smrt a my máme věřit, že Ježíš už smrt přemohl. Víra v Ježíše žádá totéž, co víra Abraháмова: odvážit se skoku do té víry. Navzdory každodenním zkušenostem zla a smrti uvěřit v dobro a život. Proto říká pokoncilní katechismus pro dospělé: „Véra, to je přemožení nedůvěry vůči světu kolem nás.“ Kdo uvěří, ten už nežije k smrti. Uvěřil v život a žije v něm. Kdo uvěří, ten už nežije v pasivitě a znechucení. Uvěřil v dobro a pomáhá, aby se prosadilo. Kdo uvěří v Ježíše, stává se životním optimistou.

Když je tak dobré věřit, proč je věřících tak málo? Proč mnozí nevěří? Odpověď nám napovídá i dnešní evangelium o proměnění Páně: Ono to není snadné. Člověk si na cestě k uvěření udělá nějaký obraz, svou představu Pána Ježíše: Jak kráčí obilím se zasněným obličejem. Rozhněvaný revolucionář, vyhánějící jarmarečníky z chrámu. Mstitel křivd, které na mně lidé napáchali. Ztrýzněný mučedník u sloupu bičování. Ježíšovo probodené srdce - oběť lásky. Každý ten obraz má své oprávnění, každý je pravdivý, ale žádný není úplný. Právě to si měli uvědomit apoštolové na Hoře proměnění. To si máme dnes uvědomit i my s nimi. Apoštolové také měli každý svůj vlastní obraz o Pánu Ježíši. A najednou to vidí: Pán Ježíš je jiný, nevýslovně jiný.

Slavný světový malíř Salvador Dali namaloval před léty scénu dnešního evangelia: Proměněný Pán, to je záplava světla a barev, to je výbuch síly. Jeho přátelé apoštolé před ním oslněni couvají. Jako když v noci blesk náhle prosvítí temnotu, tak oni náhle zahlédli na okamžik velikonočního Ježíše, slavného vítěze nad zlem a smrtí. To je obraz proměnění Páně, jak to prožil umělec. A jak my? Když se nás někdo zeptá: „Co se to vlastně na Hoře proměnění stalo?“, musíme odpovědět: „Nevíme.“ Když se někdo zeptá: „Jak se to stalo?“, musíme odpovědět: „Nevíme.“ Jen jedno víme! Tento blesk proměnění nám chce naznačit, že všechny naše představy o Ježíši Kristu jsou neúplné, nedostatečné, že na nich nesmíme lpět. Že Ježíšovu velikost, slávu, lásku, můžeme jen tušit. A ještě jedno víme: že mu můžeme věřit a tím dát svému životu jako Abrahám pevný směr, pevnou jistotu. A že teprve ten, kdo uvěří a až uvěří pozná, co to je za dar, věřit v Pána Ježíše.

MODLITBA NÁS PROMĚŇUJE

Kdybych se vás teď, děti, zeptal, o čem bylo evangelium, které jsme si právě četli, jistě byste mi všichni odpověděly: „Přece o tom, jak se Pán Ježíš proměnil na Hoře, jak celý zářil jakoby už nebeskou slávou!“ Oslnivost této proměny působí, že docela přeslechneme to, co tu proměnu Pána Ježíše způsobilo. Evangelium však mluví prvně o tom, že Ježíš vystoupil na horu, aby se tam modlil. A když se modlil, výraz jeho tváře se změnil, zbělal oslnivou září. Pán Ježíš nám dnes chce ukázat, co dělá modlitba. Jak nás přeměňuje, zušlechťuje a zkrášluje. Třeba ne šaty, tvář, ale jistě naše srdce, naši duši. Chtěl nám ukázat, jaká síla je v modlitbě. Jenže my jsme takové proměnění následkem modlitby většinou dosud nezažili, a proto v nás tak často hlodá tichá pochybnost, zda je má modlitba k něčemu dobrá. Přináší mi nějaký užitek? Nebo není k ničemu?

Před časem se stala v chicagské nemocnici tato událost: Šestadvacetiletý laborant se při práci náhle svalil na zem zasažen srdeční mrtvicí. Lékař, který byl náhodou nablízku a zjistil zástavu srdce, otevřel kapesním nožem hrudní dutinu, prsty se prodral mezi žebra a začal masírovat srdce. Po usilovné masáži srdce začalo znovu bít, laborant byl zachráněn. V novinách se psalo o odvážné duchapřítomnosti lékaře, která zachránila život tomu laborantovi. Ale dělo se tam ještě něco jiného. V té nemocnici sloužily řeholní sestry a ty se sběhly a modlily se. Vznikla potom polemika: Kdo zachránil laborantovi život? Pohotovost lékaře nebo modlitba zbožných sester? Jistě všichni cítíte, že tahle otázka je špatně položená. Můžeš říci: „Mnoha pacientům byl zachráněn život masáží srdce, i když při tom neklečely na dlažbě řeholní sestry.“ A můžeš říci: „Ano, ale v každé minutě každého dne je po celém světě sepnuto k modlitbě mnoho rukou lidí, kteří se modlí za ty, co jsou právě v nějaké nesnazi.“

Špatná je představa člověka, který se modlí, jen když je s ním zle, když mu jde o život. Špatná je představa, že Bohu musíme stále napovídat a připomínat, co má dělat, jakoby to sám nevěděl, jako by nebyl vševědoucí. Modlitba je především pozdvihnutí naší mysli k Bohu. Je to naše přiblížení se k Bohu srdcem. Je to radostné vyznání důvěry v Boží dobrotu. Není třeba modlitbou nutit Boha, aby něco udělal pro člověka, ale stále je třeba nutit sebe sama, abychom se my proměnili k lepšímu. Správné modlení je v duchu Otčenáše: Napřed je: „Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá.“ Jak člověk začne Bohu říkat: „Buď vůle má“, to si vyprošuje netušené trampoty. A my se tak modlíme přecasto. Ba někdo se modlí jen takto: „Bože, dej mi, splň mi, já tě prosím o to a to.“ A ještě se často rozčilujeme, že nám Bůh honem nevyhověl, že naši modlitbu hned nesplnil. Svatý Jakub to napsal stručně a jasně: „Prosíte, a nedostáváte, protože prosíte o škodlivé.“ (Jak 4,3) Důvěryplné a radostné modlitbě se musí člověk učit a naučit, stejně jako jsme se museli učit mluvit, chodit, psát a počítat. Jak to dělat?

Nejprve se musíme naučit správnému soustředění před modlitbou. Možná jste někdy pozorovali sportovce při atletických závodech. Napřed se rozcvičuje, ale před samým cvikem znehybní, zcela se koncentruje na to, co chce udělat. Na nic jiného teď nemá čas myslet, to by rušilo. Dělej to před modlitbou také tak, soustřeď se, přiblíž se srdcem k Bohu, postav se před Boha. Připomeň si, že při modlitbě nejsi sám. Je s tebou Ježíš, který je naše cesta k Otci. Když s někým společně jdeš, hovoříš s ním o tom, co vidíš kolem, ptáš se ho, vyhlížíte spolu cíl. Dělej to tak i při modlitbě se svým společníkem, Pánem Ježíšem. Děkuj Otci spolu s ním. Když o něco prosíš, přidej vždy: „Zda-li je to tak pro mne dobré.“ A když prosíš o ochranu, pak ne s myšlenkou: „Teď jsem se pomodlil a už se mi nemůže nic stát.“ Spíš myslí takto: Když se modlím, ať se stane co chce, bude to k mému dobru.

Do tvé modlitby patří i lidé kolem tebe, přátelé, nepřátelé, známí, potřební. Hovoř o nich s Bohem, pomůže to tobě i jim. Rozplynou se tvé falešné představy a předsudky, naučíš se je vidět a hodnotit správně, bude ti snadnější mít je rád nebo litovat. Takovou modlitbou se naučíš dívat se na lidi jakoby očima otcovské Boží lásky. Čím více se člověk přiblíží k Otci srdcem, tím méně slov k modlitbě potřebuje. Modlitba slovy se stává meditací, hleděním a vnímáním očima srdce. Každý z nás už jistě nějaký zážitek, chvilku takového okouzlení, uchvácení, zahlédnutí kousičku nebe zažil. Samozřejmě, žádná správná modlitba nezůstává nikdy jen při citu, při pocitech. Ta vždy vyúsťuje do radostné chuti jednat, dělat, radost předávat dál. Správná modlitba vždy člověka proměňuje a vede z Hory setkání s Bohem dolů k radostnému setkání s bližním. Ať je nám postní doba letos příležitostí k naučení se lepší modlitby.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Povstaňme k společné prosbě, abychom i my zahlédli v událostech svého života záblesk Boží slávy. Přidejme se k volání Petrovu na Hoře proměnění a volejme ke Kristu: Pane Ježíši, s tebou jsme denně uprostřed pokušení.

Ať máme s tebou i podíl na proměnění k slávě Božích dětí.

Ať tvá oslavená tvář zazáří i dnešnímu světu.

Ať manželé lépe vidí, co je na druhém dobrého.

Ať rodiče jasněji vidí dobré vlastnosti svých dětí.

Ať děti vidí starostlivou lásku svých rodičů.

Ať všichni vidíme dobré stránky svých bližních, přestože mají své chyby.

Vlij do srdcí našich mladých bratří touhu po kněžské službě, odvahu poslechnout tvé volání a s vírou tě následovat.

Tys přišel, Pane, hledat a zachránit, co se ztratilo. Děkujeme za tvůj příchod Otci, s nímž ty žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Nebo:

Podobně jako Abrahám smíme i my doufat v Boha a spoléhat na něj. S důvěrou se k němu obraťme, prosme za všechny lidi a volejme:

Za všechny, kteří následují Krista a snaží se o to, aby i ostatní lidé zažívali blízkost Božího království.

Za ty, kteří uvěřili Kristu a připravují se v církevních obcích na křest.

Za věrnost všech, kdo se zavázali jakoukoli smlouvou, a také za ty, kteří byli svým partnerem zrazeni.

Za lidi, kteří jsou bez ochrany a pomoci vydáni napospas nebezpečí násilí a válek.

Za uprchlíky a vyhnance, aby pominuly důvody jejich odchodu z domova a oni se mohli vrátit do své země.

Za lidi postižené různými katastrofami; za všechny, kdo truchlí pro své příbuzné a přátele, a také za ty, kteří ztratili veškeré jmění.

Za nezaměstnané a za ty, kterým hrozí ztráta práce, a prosme také za zaměstnavatele.

Za lidi stísněné a ochromené strachem: za jejich odvahu a naději.

Za lidi, které tíží jakákoli vina.

Za větší ohleduplnost a bdělost na silnicích; prosme za oběti dopravních nehod a za všechny, kdo prožívají nezměrnou bolest pro ztrátu svých blízkých.

Za ty, kdo jsou blízko smrti.

Za naše společenství, abychom byli pevně zakotveni v Kristu a abychom se navzájem povzbuzovali v konání dobra.

Bože, zástíto našeho života, smiluj se nad námi a vyslyš nás skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Přijmi, Bože, naše dary jako projev našeho svatopostního úsilí napravit svůj život a připravit své tělo i duši k slavení velikonočních svátků. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE

Ježíšovo proměnění jako předzvěst jeho slávy

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

- O:** Máme je u Pána.
V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.
O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, skrze našeho Pána, Ježíše Krista. Neboť on je tvůj milovaný Syn a v něm se nám zjevil smysl Zákona i Proroků. Když připravoval učedníky na svou smrt, ukázal se jim mezi Mojžíšem a Eliášem a zjevil jim svou slávu, aby je poučil, že utrpením a smrtí se vstupuje do slávy vzkříšení. A proto se připojujeme k chvále, kterou ti vzdávají nebesa, zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Mt 17,5

To je můj milovaný Syn, v něm jsem si zalíbil; toho poslouchejte!

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, tys nám dal ve svátosti, kterou jsme přijali, účast na slávě svého Syna; radostně ti děkujeme, že nám už zde na zemi dáváš podíl na nebeském životě. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Kristovo povolání k nesení kříže a k slávě je hlavní myšlenkou jeho proměnění na hoře Tábor. On, jako milovaný Boží Syn je pravým „stanem“ přítomnosti Boha uprostřed jeho lidu a místem setkání s ním. V Kristu se totiž setkávají život a smrt, aby jako vítěz vyšel život. Abrámovo povolání pochází od Boha a představuje se jako rozhodování se pro Boží jistotu. Byť se budoucnost zdá nejistá, Boží ruka je s tímto mužem víry. Skrze Abrahámovu trpělivou věrnost se naplňuje Boží příslib. Křesťanovo povolání, jak to připomíná svatý Pavel Timotejovi, je povoláním milosti ke svatosti, k životu a k nesmrtelnosti, tedy ke společenství člověka s Bohem. Vychází však z hříšné přirozenosti a smrtelného bytí. To, co se dnes zdá být nejisté a v očích lidí slabé, může zítra, Božím zásahem, být pevné a neochvějné.

K ZAMYŠLENÍ B

Proměněný Ježíš zjevuje pravdu o Bohu i o člověku. Jeho zářící tvář je světlem našeho života, výrazem oslavení, ke kterému směřujeme. Z jeho života jsme poznali, jak se projevuje Boží království. Otcův hlas nám nyní říká, kdo Ježíš je a co my máme dělat: máme ho poslouchat. Tak dostaneme podíl na jeho království i oslavení. Druhá část jeho evangelia nás uvede do hlubokého tajemství Syna, který jde na smrt za nás. Bůh neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? Tedy už

známe pravdu o Bohu i o nás. Pravdu je třeba přijímat celou, takovou, jaká je: ať už hovoří o smrti nebo o oslavení. Pravdou zůstává, že Bůh v Kristu přemohl smrt a definitivně nad ní zvítězil.

K ZAMYŠLENÍ C

Opravdová víra nám pomáhá nalézat Boha skrytého, Boha spojence, ochotného postavit se na naši stranu. Jeho zjevení se odehrává venku a ve tmě, jako v případě Abráma, nebo na hoře, místě opuštěném, zahaleném oblakem a přitom prozářeném světlem, jak je prožili apoštolové. I víra znamená opouštění lidských jistot, vydání se na cestu Božího vedení. Skrze víru lze vždy znovu uvidět jediného jistého a pevného, zjevujícího se Boha. Boží zjevení vede pak obdarovaného dál: stejně jako uzavřená smlouva mezi Abrámem a Bohem znamená budoucnost, příslib potomstva a dar země; podobně proměnění Krista na hoře je posilou apoštolů na jejich cestě za ním: nejen k utrpení a kříži, ale k jeho definitivnímu vítězství.